

13.11.2017

KIRKKOVALTUUSTON KOKOUS

AIKA Keskiyö 22.11.2017 klo 18.00

PAIKKA Lieksan seurakuntatalo

LÄSNÄ Varsinainen jäsen Varajäsen

Damstén Ritva ()
Hokkanen Matti ()
Ihalainen Tiina ()
Ikonen Maija ()
Ilmakangas Marjaleena ()
Kesänen Kirsi ()
Kettunen Marja ()
Kiiskinen Ahti ()
Kiiskinen Tero ()
Kilpeläinen Heli ()
Kokkonen Leena ()
Korpinen Markku ()
Kärkkäinen Lauri ()
Kärkkäinen Tapio ()
Lehikoinen Taisto ()
Ponkilainen Matti ()
Pulkinen Seppo ()
Rissanen Pirjo ()
Saarelainen Aimo ()
Saastamoinen Päivi ()
Sarkkinen Jorma ()
Turunen Mirjami ()
Vänskä Liisa ()

Varsinaiset jäsenet

Varajäsenet

MUUT LÄSNÄ OLLEET (KJ 8:7)

Lea El Bardi, kirkkoherra ()
Leena Kokkonen, kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja,
valtuuston jäsen ()
Pentti Tapanen, talouspäällikkö ()
Matti Hokkanen, kirkkoneuvoston määräämä jäsen ()

ASIAT 23 - 31

PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUS JA VARMENNUS

Tero Kiiskinen
puheenjohtaja

Pentti Tapanen
pöytäkirjanpitäjä

13.11.2017

PÖYTÄKIRJAN
TARKASTUS

Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun ja päätösten mukaiseksi.

Lieksassa 24.11.2017

NÄHTÄVILLÄOLO-
TODISTUS

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä Lieksan seurakunnan kirkkoherranvirastossa 28.11. – 28.12.2017

Kirkkoneuvoston puheenjohtaja

Lea El Bardi

Ilmoitus pöytäkirjan nähtävillä olosta on ollut Lieksan seurakunnan kirkkoherranviraston ilmoitustaululla 23.11. – 28.12.2017

Toimistos sihteeri

Seija Hermiö

13.11.2017

23 §

KOKOUKSEN AVAUS JA ALKUHARTAUUS

Kokous avataan ja pidetään alkuhartaus.

"Kirkkovaltuusto kokoontuu, kun kokoontuminen määräaikana käsiteltäväksi säädettyjen asioiden takia on tarpeen tai kun valtuuston puheenjohtaja muutoin katsoo sen tarpeelliseksi." KJ 8:3,1

"Kirkkovaltuuston kokoukset ovat julkisia, jollei valtuusto jonkin asian osalta toisin päättä." KL7:6, 1

"Kirkkovaltuusto vahvistaa itselleen työjärjestyksen." KJ 8:8

Työjärjestyksessä on tarkemmat määräykset kirkkovaltuuston työskentelystä sen lisäksi mitä kirkkolaissa säädetään ja sen nojalla kirkkojärjestyksessä ja kirkon vaali-järjestyksessä määrätään.

Päätös:

24 §

KOKOUKSEN LAILLISUUDEN JA PÄÄTÖSVALTAISUUDEN TOTEAMINEN

Toimitetaan nimenhuuto ja todetaan, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Kokouskutsu ja luettelo käsiteltävistä asioista on ollut nähtävänä Lieksan seurakunnan kirkkoherranviraston ilmoitustaululla 13.-22.11.2017 välisen ajan.

Kokouskutsu, luettelo käsiteltävistä asioista ja esitysluettelo postitettiin 14.11.2017 kirkkovaltuuston jäsenille sekä niille viranhaltijoille joiden tulee olla saapuvilla kirkkovaltuuston kokouksissa.

Mikäli seurakuntavaaleilla valitun toimielimen jäsen on tilapäisesti estynyt saapumasta kokoukseen, hänen on viivytyksettä ilmoitettava siitä toimielimen puheenjohtajalle. Saatuaan jäseneltä tai muuten luotettavan tiedon esteestä, puheenjohtajan tulee kutsua varajäsen hänen sijaansa. Kutsu on lähetettävä viipymättä ja on toimitettava, mikäli mahdollista, kirjallisesti. Sen jälkeen, kun kirkkovaltuusto on hyväksynyt esteen, varajäsen ryhtyy toimimaan estyneen tilalla.

Toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla.

Päätös:

13.11.2017

25 §

PÖYTÄKIRJANTARKASTAJIEN JA ÄÄNTENLASKIJOIDEN VALINTA

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa, jotka samalla toimivat ääntenlaskijoina.

Kokouksen pöytäkirja on tarkastettavissa seurakunnan taloustoimistossa perjantaina 24.11.2017.

Päätös:

26 §

ASIOIDEN ESITTELYJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Asiat otetaan esityslistalle puheenjohtajan määräämään järjestykseen ja käsitellään, jollei kirkkovaltuusto toisin päättä, esityslistan mukaisessa järjestyksessä. Asioiden käsittelyn pohjana on kirkkoneuvoston ehdotus.

Puheenjohtaja: Esitän, että asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

Päätös:

13.11.2017

27 §

TALOUSARVION 2017 MUUTOSTEN HYVÄKSYMINEN Liite 1

Vuoden 2017 talousarvioon tulee joitakin määrärahan käyttötarkoituksen muutoksia, joista oheisessa liitteessä esitetään tarkemmat selvitykset. Muutokset eivät edellytä lisämäärärahaa talousarvioon vaan ne rahoitetaan talousarvion sisäisillä määrärahasiirroilla tulosityksikköjen välillä ja toiminnan rahoitussäästöillä. Suurimmat muutokset koskevat rakennusten rakentamis- ja kunnossapitopalveluita.

Päätösehdotus (tp): Kirkkoneuvosto tekee esityksen kirkkovaltuustolle liitteessä esitettyjen muutosten hyväksymisestä kuluvan vuoden talousarvioon.

KN 9.11.2017: Taluspäällikkö esitteli muutokset. Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätös:

Lisätietoja: taluspäällikkö Pentti Tapanen
0400 209 930
pentti.tapanen@evl.fi

kirkkoherra Lea El Bardi
0400 991 653
lea.elbardi@evl.fi

13.11.2017

28 §

TALOUSARVION 2017 JA TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMAN 2018 – 2019 HYVÄKSYMISEN Liite 1

”Talousarviossa sekä siihen liittyvässä toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kolmeksi vuodeksi. Talousarvio on toiminta- ja taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviovuosi (*tilikausi*) on kalenterivuosi. Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan. Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla taseen osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu ylitai alijäämä. Talousarvioon otetaan tehtävien hoitamisen ja toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviossa on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Määrärahat ja tuloarviot otetaan talousarvioon bruttomääräisinä. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.” KJ 15:2

”Seurakunnan jäsenen tulee osallistua seurakunnan, seurakuntayhtymän ja kirkon tehtävien rahoittamiseen maksamalla kirkollisveroa. Kirkollisveron perusteista säädetään erikseen lailla. Kirkollisverolla katetaan se määrä, joka kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston vuosittain hyväksymän talousarvion mukaan muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen suorittamiseen.” KL 15:2 §, 1-2 mom.

”Seurakunnan ja seurakuntayhtymän varoja saadaan käyttää ainoastaan niiden tehtävien toteuttamiseen.” KL 15:1§,1 mom.

SEURAKUNNAN MENOT JA TULOT 2018

Talousarvio sisältää käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosat. Käyttötalous- ja investointiosaa osoittavat, mihin seurakunta kohdistaa käytettävissä olevat taloudelliset voimavaransa ja muut resurssinsa. Tuloslaskelma- ja rahoitusosa osoittavat, miten seurakunnan taloudellinen tulos muodostuu ja miten seurakunta toimintansa rahoittaa. Seurakunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan suunnitelmien avulla. Talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman käyttötalousosassa kirkkovaltuusto hyväksyy toimintayksiköiden ja työalojen tavoitteet ja osoittaa niille hyväksytyjen tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot tehtävien hoitamiseen

Seurakunnan toimintamenot ovat yhteensä 2.324.690 € (TA 2017: 2.306.670 €; TP 2016: 2.317.990 €). Henkilöstömenot 1.442.570 € (TA 2017: 1.453.570 €, TP 2016: 1.416.128 €), palvelut 479.365 € (TA 2017: 457.495 €, TP 2016: 468.820 €) ja tarvikkeet 264.600 € (TA 2017: 262.570 €, TP 2016: 280.422 €). Avustuksiin käytetään 61.200 € (TA 2017: 59.200 €, TP 2016: 64.685 €), kirkon yhteisten tehtävien rahoittamiseen keskusrahastomaksuina 167.800 € (TA 2017: 157.900 €, TP 2016: 160.272 €), veroihin ja verotuskustannuksiin sekä muihin menoihin 104.455 € (TA 2017: 105.835 €, TP 2016: 120.217 €). Poistoihin on varattu 127.100 €, keskusrahastomaksuihin 167.800 €, verotuskustannuksiin 27.000 €, rahoituskuluihin

13.11.2017

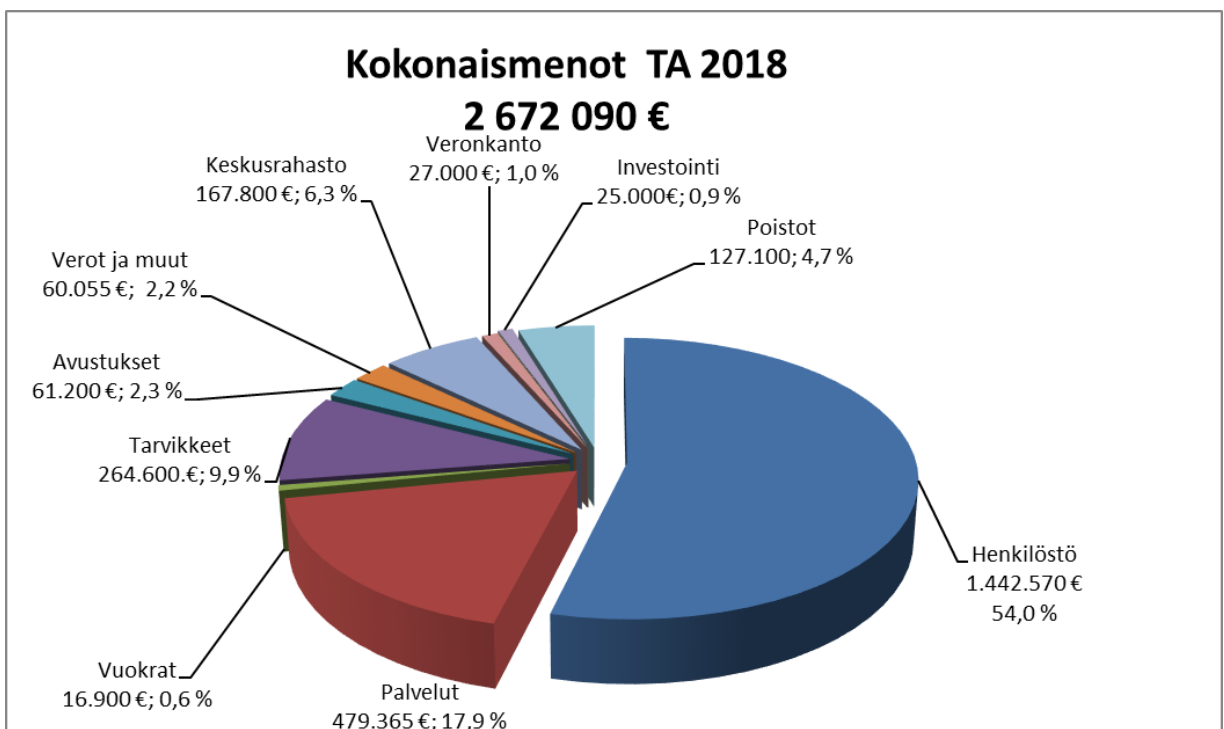
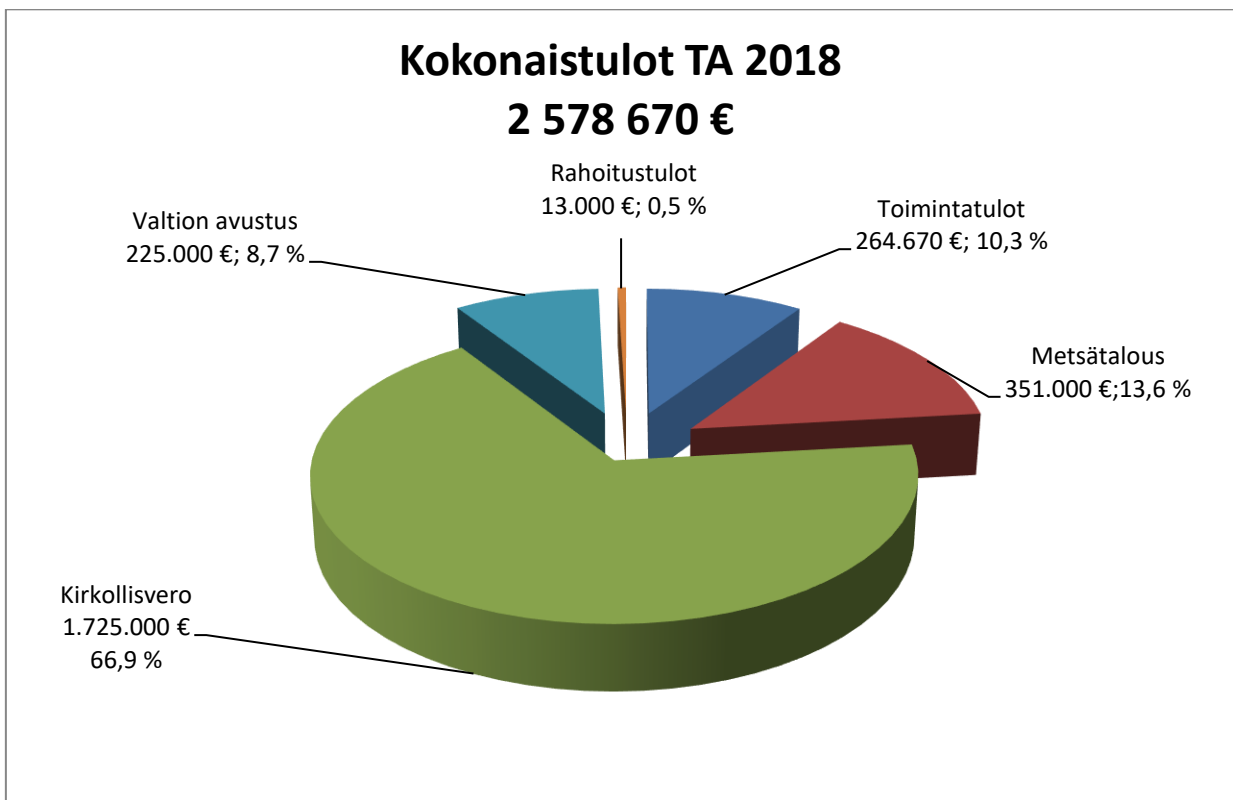
500 € ja investointeihin 25.000 € Seurakunnan menot yhteensä vuonna 2018 ovat 2.672.090 €.

Seurakunnan kokonaistuloista kootaan kirkollisveroina 1.725.000 € (67,4 %). Valtion rahoitusta budjettimäärärahana saataneen n. 225.000 € (8,8 %). Kirkolle kohdennetaan yhteensä budjettimäärärahaa 114 milj.euroa, joka käytetään hautaus-toimen, väestökisteritehtävien ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten kustannuksiin sekä muihin julkisiin tehtäviin. Seurakunnan omien tulojen, 615.670 €, osuus kokonaistuloista on 23,8 %. Yleishallinnosta tuottoja kertyy n. 16.400 €, seurakuntatyön maksuja arvioidaan kertyvän n. 21.270 €, hautaus-toimen maksuja hautojen hoitomaksuineen n. 151.500 € ja kiinteistötoimen tuloja n. 426.500 €, joista metsätalouden tuloja 351.000 €. Rahoitustuloja on arvioitu kertyvän 13.000 €. Kirkollisveroprosentti on päätetty pitää vuonna 2018 ennallaan 1,5 prosentissa.

Käyttötalouden nettomenot ovat 1.709.020 €, mikä on noin 20.000 € vähemmän kuin kuluvan vuoden arviossa (TA 2017: 1.730.700 €; TP 2016: 1.713.296 €; TP 2015: 1.752.634 €). Keskusrahastomaksujen, verotuskulujen ja rahoitustuottojen ja -kulujen jälkeen vuosikate on positiivinen 58.680 € (TA 2017: 88.600 €; TP 2016: 55.646 €, TP 2015: 164.923 €). Kun vuosikatteesta vähennetään poistot, tilikauden tulos on alijäämäinen 68.420 € ja poistoeron vähennyksen jälkeen tilikauden alijäämäksi tulee 49.289 €.

Seurakunnan päätehtäviin (= seurakuntatyöhön ja hautaus-toimeen) käytetään 65,8 % ja kiinteistötoimeen ja yleishallintoon 34,2 % käyttötalouden nettomenoista. Käyttötalouden nettomenoilla tarkoitetaan työalojen toimintakuluja, joista on vähennetty oman toiminnan tuotot. Sisäisessä jälkilaskennassa kiinteistötoimen ja yleishallinnon kustannukset kohdennetaan seurakuntatyön ja hautaus-toimen päätehtäville käytön mukaisessa suhteessa. Sisäisen laskennan tarkoituksena on havainnollistaa kuinka paljon seurakuntatyö ja hautaus-toimen hoitaminen tosiasiallisesti maksavat.

13.11.2017

13.11.2017

SEURAKUNTATALOUDEN KESKEISET TUNNUSLUVUT

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Jäsenmäärä 31.12	8 993	8 783	8 596	8 418	8 213
Veroprosentti %	1,50 %	1,50 %	1,50 %	1,50 %	1,50 %
Kirkollisverotulo €	1 765 335	1 757 833	1 667 508	1 760 000	1 725 000
Osuus yhteisöv. €/	284 963	311 882	46 190	10 000	0
Osuus valt.rah:sta			236 952	228 000	225 000
Kv.tulot yht. €	2 050 298	2 069 714	1 950 650	1 998 000	1 950 000
Vuosikate €	92 851	164 923	55 646	95 000	58 680
Vuosikate/poistot %	72,2	128,3	48,0	74,7	46,1
Investoinnit netto €	0	0	-93 827	-45 000	-25 000
Rahojen muutos €	354 256	563 251	-99 049	50 000	33 680
Tilikauden yli-/alij.€	4 257	91 628	-41 023	-12 969	-49 289
Edelliset yli-/alij €	795 591	799 848	891 476	850 453	837 484

Päätösehdotus (tp): Kirkkoneuvosto tekee esityksen kirkkovaltuustolle, että se hyväksyisi toiminta- ja taloussuunnitelmat vuosille 2019 – 2020 sekä vuoden 2018 talousarvion oheisen liitteen mukaisena.

KN 9.11.2017: Talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma käytiin läpi. Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätös:

Lisätietoja: taluspäällikkö Pentti Tapanen
0400 209 930
pentti.tapanen@evl.fi

kirkkoherra Lea El Bardi
0400 991 653
lea.elbardi@evl.fi

Pöytäkirjan tarkastajat:

13.11.2017

29 §
ILMOITUSASIAT

Kirkkohallituksen yleiskirjeet 2017:

- 10: Suuri ihme – Rippikoulusuunnitelma;
- 11: Paanukaton tervausohje 2017;
- 12: Rakennusavustus 2018;
- 13: Vuoden 2018 talousarvion valmistelun perusteita;
- 14: Viranomaisten VIRVE-puhelimet käyttöön kirkossa;
- 15: Vuoden 2018 kirkkokolehdit;
- 16: Suomen itsenäisyyden juhluvuoden itsenäisyyspäivä;
- 17: Vuoden 2018 tuloveroprosentin ilmoittaminen verohallinnolle;
- 18: Palautekooste kirkolliskokouksen tulevaisuuslinjauksista;
- 20: Piispainkokouksen päätös muun kirkon jäsenen osallistumisesta eh-
toolliseen.

Kirkon työmarkkinalaitoksen yleiskirjeet 2017:

- A7: Kirkkolain muutoksia: viranhaltijan eroamisikä, viivästyskoron mak-
saminen virkasuhteessa ja viranhaltijan muutoksenhakuoikeus virkasuh-
deasioissa;
- A8: Ohjeet yhteistyötoimikunnan asettamista ja työsuojeluvaltuutettujen
valintaa varten.

Seurakuntien kannanotto KiPa -järjestelmistä

Perheneuvonnan palaveri Nurmeksessa 18.10.2017.

Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutukset kirkollisverotukseen.

Päätös:

13.11.2017

30 §
OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	<p><u>Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot</u> Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkista hankintaa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä julkisista hankinnoista annetun lain mukaista valitusta, koska päätös koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät:</p>
	<p><u>Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot</u></p> <p>1. Hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 mom :n mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. 2. Muun lainsäädännön mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. 3. Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a § 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnsarvon¹.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:</p>

HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisun tekeminen	<p>Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (Hankintalaki 80-83 §).</p> <p>Toimitusosoite Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle. Hankintayksikön yhteystiedot: Lieksan seurakunta Käyntiosoite: Mönninkatu 13, 81700 Lieksa Postiosoite: Mönninkatu 13, 81700 Lieksa Telekopio: 013 417 7440 Sähköposti: lieksa@evl.fi</p> <p>Hankintaoikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä siitä, että sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>
Hankintaoikaisun sisältö	<p>Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:</p> <ul style="list-style-type: none">— oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi— tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä— millaista oikaisua päätökseen vaaditaan— millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan <p>Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.</p>

¹ Kansallisen kynnsarvon suuruus on 30.000 € (tavarat –ja palvelut), 100.000 € (terveydenhoito –ja sosiaalipalvelut) ja 150.000 € (rakennus –ja käyttöoikeusurakat)

13.11.2017

VALITUSOSOITUS

<p>Valitusviranomaisen ja valitusaika</p>	<p><u>Kirkollis- ja hallintovalitukset</u> Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.</p> <p>Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:</p> <ul style="list-style-type: none">• Itä-Suomen hallinto-oikeus <p>Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64 Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio Puhelin: 029 56 42502 Telekopio: 029 56 42501 Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät:</p> <p>Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:</p> <p><u>Kirkollisvalitus alustusasiassa</u> Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.</p> <p>Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kuopion hiippakunnan tuomiokapituli, pöytäkirjan pykälät: <p>Käyntiosoite: Kuninkaankatu 22 A, Kuopio Postiosoite: PL 42, 70101 Kuopio Telekopio: 017-288 8420 Sähköposti:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kirkkohallitus, pöytäkirjan pykälät: <p>PL 210 (Eteläranta 8), 00131 Helsinki Telekopio: 09-1802 350 Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi</p> <ul style="list-style-type: none">• Opetus- ja kulttuuriministeriö, pöytäkirjan pykälät: <p>PL 29 (Meritullinkatu 10), 00023 Valtioneuvosto Telekopio: 09-135 9335 (kirjaamo) Sähköposti: kirjaamo@minedu.fi</p>
	<p>Valitus markkinaoikeuteen Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut kirjallisesti tiedon asemaansa vaikuttavasta ratkaisusta tai tarjousmenettelyn ratkaisusta ja sen perusteista sekä kirjallisen ohjeen asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi (valitusosoitus). Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankinta-ohjeissa koskevassa kohdassa.</p> <p>Markkinaoikeuden yhteystiedot Osoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI Telekopio: 010 364 3314 Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi</p>

13.11.2017

Muutoksenhaku-ajan laskeminen	Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.
Valituskirjelmä	<p>Valituskirjelmässä <u>on ilmoitettava</u>:</p> <ul style="list-style-type: none">– valittajan nimi ja kotikunta– postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa– päätös, johon haetaan muutosta– miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi– perusteet, joilla muutosta vaaditaan <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.</p> <p>Valituskirjelmään <u>on liitettävä</u>:</p> <ul style="list-style-type: none">– päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä– todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta– asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.</p> <p>Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa (548/2007) tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnysarvon.</p>
Valitusasiakirjojen toimittaminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.
Oikeudenkäyntimaksu	Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/1993) 3 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa 90 euroa ja markkinaoikeudessa 226 euroa, jollei lain 6 tai 7 §:stä muuta johdu.
	Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.

Päätös:

31 §
KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN